

Subject Area
Health, Child
Development

Year: 2022
Vol: 8
Issue: 94
PP: 331-339

Arrival
06 November 2021
Published
31 January 2022

Article ID Number
3805
Article Serial Number
11

Doi Number
<http://dx.doi.org/10.2644/9/sss.3805>

How to Cite This Article
Acuner, D.; Şekerci, N.; Davarcioğlu, N.; Akçam, B.; Ataç, E.G. & Sarı, E. (2022). "Düzce İlinde İlkokul 1. Sınıfta Çocuğu Olan Ebeveynlerin Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:8, Issue:94; pp:331-339

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

1. GİRİŞ

Çocuklar okul öncesi dönemde sezgisel düşünme evresinde bulunmaktadır ve mantıklı bir düşünce sistemine sahip değildirler. İlkokul çağına geldiklerinde ise soyut kavramları anlamaya başlarlar. Bu dönemde matematiksel semboller ve temel mantık kuralları anlaşılır hale gelmektedir (Yavuzer, 2000). Bu değişim ve gelişimde ailenin yanı sıra, okulun ve öğretmenin de önemli rolü bulunmaktadır. Bu dönemin başlarında iyi ve kötü kavramları; bir davranışının büyükleri tarafından beğenilip beğenilmemesi ile ilgili olarak gelişir. Kuralları tam olarak anlayamayan ilkokul çocuğu bu kurallara arkadaşları ile bir arada olma isteği nedeniyle uyar (Aral,2001).

Çocuğun yakın çevresi tarafından benlik değerinin oluşmasına yönelik olumlu davranışlar ile okulda ve evdeki sağlıklı iletişim ortamı, onun son çocukluk döneminde sağlıklı bir gelişim gerçekleştirebilmesi açısından önemlidir (Yavuzer, 2000). Bu dönemde edinilen okuma-yazma becerisi, öğrencilerin gelecekteki okul hayatındaki başarıları

Düzce İlinde İlkokul 1. Sınıfta Çocuğu Olan Ebeveynlerin Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri

Opinions Of Parents With Primary School 1st Grade Children In Düzce Province Regarding Distance Education During The Pandemic

Deniz ACUNER¹ Neşe ŞEKERCİ² Nursel DAVARCIOĞLU³ Büşra AKÇAM⁴
Emine Gül ATAÇ⁵ Esra SARI⁶

¹ Dr. Öğr. Üyesi Işık Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu, İstanbul, Türkiye

² Öğr. Gör. Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, İstanbul, Türkiye

³⁻⁴⁻⁵⁻⁶ Çocuk Gelişimci, İstanbul/Türkiye

ÖZET

Uzaktan eğitimin niteliğini geliştirme çabalarında ilkokul birinci sınıfa giden çocukların ebeveynlerinin deneyimlerinin bilinmesi önemlidir. Bu kapsamda, çalışmada ilkokul birinci sınıfta çocuğu olan ebeveynlerin pandemi sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma kapsamında 2020-2021 eğitim öğretim yılında ilkokul birinci sınıfa başlamış olan 15 öğrencinin velileri ile yarı yapılandırılmış soru formu doğrultusunda derinlemesine görüşmeler yapılmış, elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi (kodlama yapılması, kod sıklıkları ve dağılımlarının saptanması, temaların oluşturulması, kod ve alt kodlar arasındaki ilişkilerin hesaplanması) yapılarak değerlendirilmiştir. Niteliksel analiz kapsamında, velilerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerini bildiren toplam 846 koddantümevarım yöntemi ile dört tema oluşturulmuştur (Uzaktan Eğitim Memnuniyeti -102 kod, Uzaktan eğitimin ilkokul 1. sınıf çocuklarına etkisi-251 kod,Uzaktan eğitimin başarısını etkileyen faktörler-476 kod, Uzaktan eğitime yönelik öneri – 17 kod). Verilerin analizinde MAXQADA bilgisayar programı kullanılmıştır.

Velilerin en sık üzerinde durduğu konular "Eğitimde ebeveyn desteğine duyulan ihtiyaç" (63 kod),"Adaptasyon sorunları"(42 kod) iken en az kodlanan ifadeler ise "Uzaktan eğitim için araç temini"(1 kod), "Öğretmen disiplini sağlanamaması"(1 kod) olmuştur. Çalışmada uzaktan eğitimin olumsuz etkilerinin olumlu etkilerden daha fazla olduğu görülmüş, okuma yazma öğrenimine çevrimiçi eğitim ile başlayan çocuklarda, ebeveynlerinin ekonomik durumlarınınve çocuklarına eğitimle ilgili destek verebilme yeterliliklerinin eğitimin niteliğini etkilediği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi Sürecinde Eğitim Sorunları, Uzaktan Eğitim, Covid-19, Çevrimiçi Eğitim.

ABSTRACT

In efforts to improve the quality of distance education, it is important to know the experiences of parents of primary school freshmen. In this context, it is aimed to examine the views of parents with children in the first grade of primary school regarding distance education during the pandemic process.

In this context, in-depth interviews were conducted with the parents of 15 students who started their first year of primary school in the 2020-2021 academic year in line with the semi-structured questionnaire, and the data obtained were evaluated by conducting descriptive analysis and content analysis (coding, determining code frequency and distribution, creating themes, calculating the relationships between code and sub codes). Within the scope of qualitative analysis, a total of four themes were created that expressed parent' opinions about online education and 846 codes (Distance Education Satisfaction - 102 codes, Primary School 1st grade of distance education). Effect on classroom children -code 251, factors affecting the success of distance education -code 476, Recommendation for distance education – 17) were created and examined. MAXQADA computer program was used in the analysis of the data.

The most common topics that parents focused on were "The need for parental support in education" (code 63), "Adaptation issues" (code 42), while the least encoded expressions were "Provision of tools for distance education" (code 1), "Failure to provide teacher discipline" (code 1). The study found that the negative effects of distance education were greater than the positive effects, and it was determined that the economic situation of their parents and the adequacy to support their children in education affected the quality of education in children who started literacy education with online education.

Keywords: Education Problems In The Pandemic Process, Distance Education, Covid-19, Online Education.

açısından büyük önem taşır. Okuma-yazma becerisi, ilkokuldan başlayarak bütün öğrenim hayatı boyunca, Türkçe dersinin yanı sıra, öteki derslerde de başarılı olmaları için temel faktördür (Öz, 1999). Harf öğrenimi sürecinde okulun ebeveynleri desteklemesi ve cesaretlendirmesi gerekmektedir. Ebeveynin tutumları çocukların alfabe öğrenme sürecini fazlasıyla etkilemekte, olumlu ebeveyn tutumu okul başarısına katkı sağlamaktadır (Yavuzer,2000). Covid-19 pandemisi ile eğitimde aile desteğinin önemi daha göze çarpar hale gelmiştir.

Yeni tip koronavirüs (Covid-19) 1 Aralık 2019'da Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkmıştır. Bu virüs salgını 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü (WHO, 2020a; 2020b) tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir. Covid-19 pandemisinin tüm dünyaya yayılmasıyla diğer ülkeler gibi Türkiye'de de okullar kapatılmış ve uzaktan eğitime geçilmiştir.

Uzaktan eğitim, farklı bölgelerdeki öğrenci, öğretmen ve ders materyallerini teknoloji aracılığıyla bir araya getiren bir eğitim modelidir (Al ve Madran, 2004). Uzaktan eğitimin avantajları olduğu kadar, altyapı ve ekonomik sıkıntılar yüzünden dezavantajları da olabilir. Tüm bu dezavantajlara rağmen uzaktan eğitim, sağladığı olanak ve esnekliklerden dolayı gün geçtikçe yaygınlaşmaya devam etmektedir (Özden, 2004).

Okuma-yazma, kalem tutma gibi bir çok önemli beceri belli bir disiplinde verilir ve belli bir yöntemi vardır. İlkokul süreci eğitim açısından çocuk için oldukça kıymetli ve önem verilmesi gereken bir dönemdir. Bu gereklilikler düşünüldüğünde evde çocukla ilgilenen ebeveynin bilgiyi aktarma becerisi bazen yeterli gelmemektedir. Ayrıca ilkokul dönemi sadece eğitim açısından değil çocukların sosyal hayatları açısından da çok önemlidir. İlkokul dönemindeki çocukların pandemi döneminde uzaktan eğitim almaları çeşitli sorunlar yaratmıştır. Bu sorunları en yakından takip edenlerin öğrenci velileri olduğu düşünülmüştür. Bu nedenle çalışmada, pandemi sürecinin ilkokul birinci sınıf öğrencilerine olumlu ve olumsuz etkilerini değerlendirebilmek amacıyla öğrenci velilerinin görüşlerine başvurulmuştur.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışmanın amacı, ilkokul 1. sınıfta çocuğu olan ebeveynlerinin pandemi sürecinde uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini incelemektir. Çalışma; pandemi sürecinde deneyimlenen uzaktan eğitimin yarattığı olumlu ve olumsuz etkilerin ortaya konulması amacıyla yapılmıştır.

Çalışma nitel yöntemle yapılan bir gözlemsel çalışmadır. Araştırmannın evreni Düzce ilinde ilkokul birinci sınıfa giden çocuğu olan veliler, örnekleme ise kartopu örnekleme yöntemi ile seçilen 15 velidir. Kartopu örnekleme yöntemi, özellikle nadir görülen durumları incelemek amacıyla, bu özellikte bir bireyle temas kurulmasının ardından, bu bireyin yardımıyla diğer bir bireyle görüşüp zincirleme olarak örnekleme oluşturma işlemidir. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından uzman desteği ve literatür taraması ile oluşturulan yarı yapılandırılmış soru formu doğrultusunda derinlemesine görüşmeler yapılarak elde edilmiştir. Her bir görüşme ortalama 45 dk sürmüştür.

Görüşme öncesinde, katılımcılara görüşme içeriği hakkında bilgi verilmiş, ses ve görüntü kaydı alınması için izin istenmiş ve görüşme kayıtlarının bu çalışma dışında kullanılmayacağı bilgisi verilmiştir. Görüşmeler ses ve görüntü olarak kaydedilmiştir. Üsküdar Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulundan 61351342/NİSAN 2021-53 sayılı izin 04.2021 tarihinde alınmıştır.

Verilerin analizi için öncelikle kayıtlar çözümlenerek metin haline getirilmiştir. Betimsel analiz ve içerik analizi yapılmıştır. Betimsel analiz kapsamında katılımcıların ifadelerinden alıntılar yapılmıştır. İçerik analizi; tümevarım yaklaşımı ile kodlama yapılması (kod ve alt kodların belirlenmesi), kod sıklıkları ve dağılımlarının saptanması, temaların oluşturulması, kod ve alt kodlar arasındaki ilişkilerin hesaplanmasını içermektedir. Analizler, MAXQDA 20© paket programı kullanılarak yapılmış ve araştırmacılar tarafından yorumlanmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, çocukları ilkokul birinci sınıfa uzaktan eğitim ile başlayan 15 veli ile yapılan görüşmelerde elde edilen verilerin analizlerini içeren bulgular yer almaktadır.

3.1. Katılımcıların Tanıtıcı Bilgileri

Katılımcılara ilişkin tanıtıcı bilgiler Tablo 1' de sunulmuştur.

Tablo 1: Tanıtıcı Bilgiler

Katılımcılar	Yaş	Çocuk Sayısı	Çalışma Durumu	Eğitim Durumu
K1	34	2	Ev Hanımı	İlkokul
K2	32	2	Ev Hanımı	Lise
K3	32	2	Çalışıyor	Lisans
K4	36	2	Ev Hanımı	Lisans
K5	36	2	Ev Hanımı	Lise
K6	31	2	Çalışıyor	Lise
K7	29	1	Ev Hanımı	Lise
K8	33	2	Ev Hanımı	Lise
K9	40	2	Ev Hanımı	İlkokul
K10	30	3	Ev Hanımı	İlkokul
K11	26	3	Ev Hanımı	Ortaokul
K12	35	3	Ev Hanımı	İlkokul
K13	35	2	Ev Hanımı	Ortaokul
K14	42	3	Çalışıyor	Lise
K15	32	1	Çalışıyor	Yüksekokul

Katılımcılar 26-42 yaş aralığındadır. Katılımcılardan 6'sı lise, 4'ü ilkököl, 2'si lisans, 2'si ortaokul 1'i ise yüksekokul mezunudur. 2 çocuk sahibi 9 katılımcı, 3 çocuk sahibi 4 katılımcı tek çocuk sahibi 2 katılımcı vardır. Katılımcıların tamamı Düzce ilinde ikamet eden çekirdek aileler olup çocukları devlet okulunda eğitim görmektedir. Görüşme yapılan katılımcılar, çocukların anneleridir.

3.2.Kodlar ve Temalar

Katılımcıların yarı yapılandırılmış soru formu doğrultusunda yöneltilen sorulara verdikleri yanıtlar çerçevesinde tümevarım yaklaşımı ile önce kodlama yapılarak kodlar ve alt kodlar belirlenmiş, daha sonra temalar oluşturulmuştur.

Görüşmelerde katılımcıların kullandıkları ifadeler Tablo 2'de gösterilen 54 başlık altında 846 kez kodlanmıştır.

Tablo2: Kod Durumu

Sıra No.	Kodlar	Frekans	Yüzde
1	Eğitimde ebeveyn desteği	63	7,45
2	Eğitimde ebeveyn desteğinin yeterli olamaması	61	7,21
3	Adaptasyon sorunları	42	4,96
4	Okuma-yazma öğrenme durumu	37	4,37
5	Öğrenme durumuna olumlu etkileri	36	4,26
6	Pozitif öğretmen tutumu	33	3,90
7	Harf öğrenimine olumsuz etkileri	33	3,90
8	Harf öğrenimine olumlu etkileri	32	3,78
9	Sosyal sorunlar	28	3,31
10	Olumlu çocuk öğretmen ilişkisi	26	3,07
11	Teknolojik yeterlilik	25	2,96
12	Uzaktan eğitim kaygısı	24	2,84
13	Uzaktan eğitim kaygısı	24	2,84
14	İnternet bağlantısı durumu	24	2,84
15	Ders işleniş	21	2,48
16	Ders işleniş	21	2,48
17	Veliler arası iletişim yetersizliğinin çocuğa yansımaları	19	2,25
18	Okul öncesi eğitim alma	18	2,13
19	Eğitim aracı	17	2,01
20	Uzaktan eğitime yönelik öneriler	17	2,01
21	Kardeş sıralaması	16	1,89
22	Ailede en büyük çocuk olmama	15	1,77
23	Çalışma ortamı	14	1,65
24	Çalışma ortamının yeterliliği	14	1,65
25	1. sınıfa başlama yaşının uygun olması	13	1,54
26	Okula erken başlama	13	1,54
27	Çalışan ebeveyn	13	1,54
28	Ödev sorunları	12	1,42
29	Araç gereç yetersizliği	12	1,42
30	Ödev kontrolü memnuniyetsizliği	11	1,30
31	Ailenin sosyoekonomik durumu	11	1,30
32	Ödev memnuniyeti	10	1,18
33	Velinin diğer çocuklarından dolayı eğitim tecrübesi	8	0,95
34	Çalışmayan ebeveyn	7	0,83

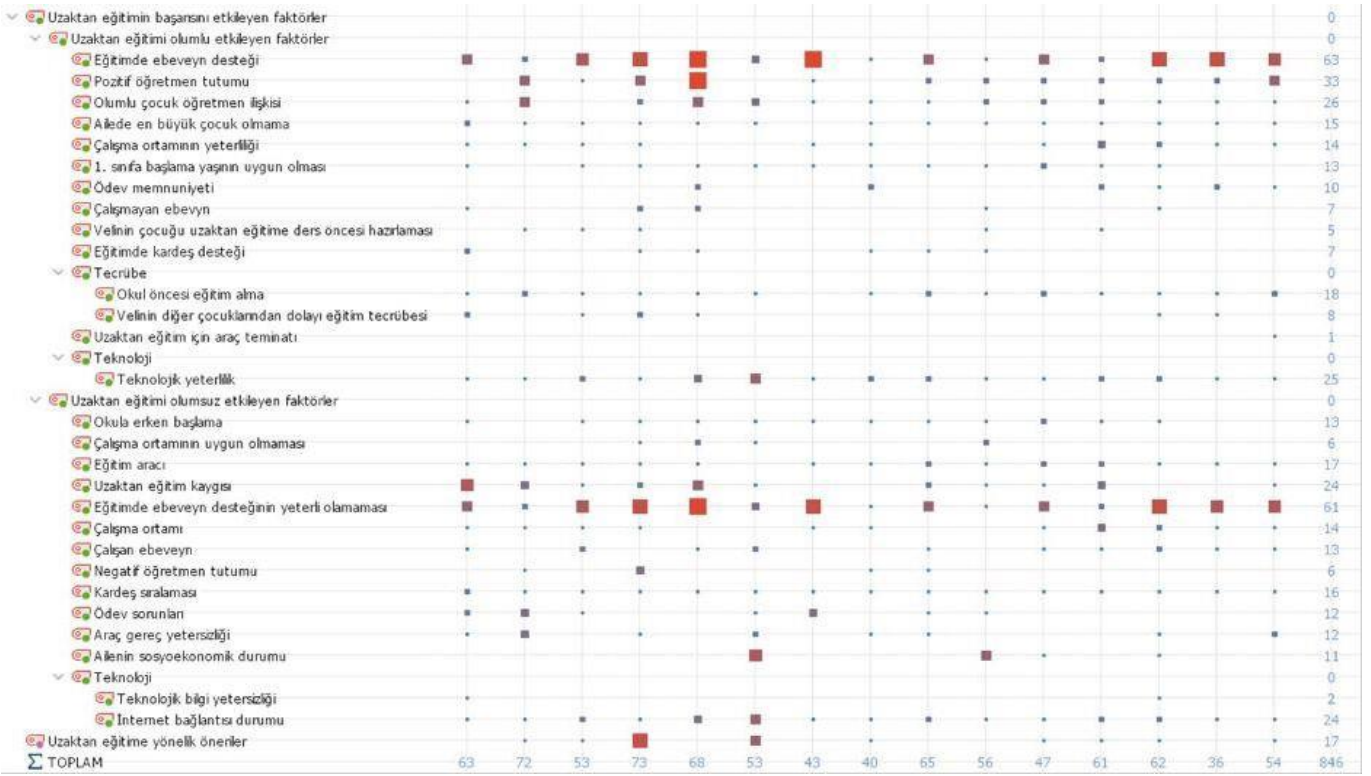
35	Çalışma ortamının uygun olmaması	6	0,71
36	Okul korkusunu aşmaya yönelik memnuniyet	6	0,71
37	Negatif öğretmen tutumu	6	0,71
38	Okul korkusu ile başa çıkmaya olumlu etkisi	5	0,59
39	Velinin çocuğu uzaktan eğitime ders öncesi hazırlaması	5	0,59
40	Uyku düzenine olumsuz etkileri	5	0,59
41	Olumlu veli öğretmen ilişkisi	5	0,59
42	Ödev kontrolü memnuniyeti	5	0,59
43	Ödev memnuniyetsizliği	4	0,47
44	Çocukta disiplin kaybı olması	4	0,47
45	Rehberlik ihtiyacını karşılayamama	3	0,35
46	Puanlama yöntemi	3	0,35
47	Covid kaygısını azaltma	2	0,24
48	Olumsuz veli öğretmen ilişkisi	2	0,24
49	Teknolojik bilgi yetersizliği	2	0,24
50	Sağlık sorunları	2	0,24
51	Kalem kullanıma olumsuz etkileri	2	0,24
52	Öğretmen disiplini sağlanamaması	1	0,12
53	Uzaktan eğitim için araç teminatı	1	0,12
TOPLAM		846	100,00

En fazla kodlanan ifadeler; Eğitimde ebeveyni desteği (%7,45), eğitimde ebeveyn desteğinin yeterli olamaması (%7,21), adaptasyon sorunları (%4,96) ve okuma-yazma öğrenme durumudur (%4,37).

Çalışmada ayrıca katılımcılara göre en sık kodlanan ifadeler incelenmiş ve Şekil 1’de gösterilmiştir. Katılımcıların genel olarak en fazla üzerinde durduğu konular; eğitimde ebeveyn desteği (n:15), harf öğreniminin olumlu/olumsuz etkileri (n:15), internet bağlantısı durumu (n:15) ve adaptasyon sorunları (n:13) olarak belirlenmiştir.

Kod ve alt kodlar “Uzaktan Eğitim Memnuniyeti”, “Uzaktan Eğitimin İlkokul 1. Sınıflara Etkisi”, “Uzaktan Eğitimin Başarısına Etkileyen Faktörler”, “Uzaktan Eğitime Yönelik Öneri” olmak üzere dört tema altında toplanmıştır. Tablo 3’de gösterilen dört temaya ait kod/alt kod frekansları belirtilmiştir. Katılımcıların bazı ifadelerinin birden fazla kod/alt kod ile tanımlanması nedeniyle temalar kapsamındaki kod sayısı 746 olarak elde edilmiştir.

Kod Sistemi	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11	K12	K13	K14	K15	TOP...
Uzaktan eğitim memnuniyeti																0
Memnuniyet belirtilen alanlar																0
Ödev kontrolü memnuniyeti																5
Ders işleniş																21
Olumlu veli öğretmen ilişkisi																5
Okul korkusunu aşmaya yönelik memnuniyet																6
Memnuniyetsizlik belirtilen alanlar																0
Ödev kontrolü memnuniyetsizliği																11
Puanlama yöntemi																3
Ders işleniş																21
Ödev memnuniyetsizliği																4
Uzaktan eğitim kaygısı																24
Olumsuz veli öğretmen ilişkisi																2
Uzaktan eğitimin ilkökul 1. sınıf çocuklarına etkisi																0
Uzaktan eğitimin olumsuz etkileri																0
Çocukta disiplin kaybı olması																4
Harf öğrenimine olumsuz etkileri																33
Okuma-yazma öğrenme durumu																37
Adaptasyon sorunları																42
Sosyal sorunlar																28
Öğretmen disiplini sağlanamaması																1
Veliler arası iletişim yetersizliğinin çocuğa yansması																19
Rehberlik ihtiyacını karşılayamama																3
Uyku düzenine olumsuz etkileri																5
Sağlık sorunları																2
Kalem kullanıma olumsuz etkileri																2
Uzaktan eğitimin olumlu etkileri																0
Öğrenme durumuna olumlu etkileri																36
Harf öğrenimine olumlu etkileri																32
Okul korkusu ile başa çıkmaya olumlu etkisi																5
Covid kaygısını azaltma																2

* Karelerin büyüklüğü her sütundaki en sık kodlanan konuları göstermektedir
Şekil 1:Katılımcılara göre kodlama sıklıkları

Tablo3: Temalara atanan kod sıklıkları

	Frekans	Yüzde
Uzaktan eğitim memnuniyeti	102	12,05
Uzaktan eğitimin ilkökul 1. sınıf çocuklarına etkisi	251	29,57
Uzaktan eğitimin başarısını etkileyen faktörler	476	56,29
Uzaktan eğitime yönelik öneri	17	2,01
TOPLAM	746	100

En çok kod/alt kod içeren tema “Uzaktan Eğitimin Başarısını Etkileyen Faktörler” temasıdır (%56,29). “Uzaktan Eğitimin İlkokul 1. Sınıf Çocuklarına Etkisi” teması toplam kod/alt kod sayısının %29,57’sini, “Uzaktan Eğitim Memnuniyeti” teması toplam kod/alt kod sayısının %12,05’ini ve “Uzaktan Eğitime Yönelik Öneriler” teması toplam kod/alt kod sayısının %2,01’ini içermektedir. Tablo 4’te bu temalara ait kod ve alt kodlar ile kodlanma sıklıkları gösterilmektedir.

Tablo 4: Temaların içerdiği kod durumu

Tema 1: Uzaktan Eğitim Memnuniyeti			
Kod	Alt Kod	Frekans	Yüzde
Memnuniyet Belirtilen Alanlar	Ödev kontrolü memnuniyeti	5	0,59
	Ders İşlenişi	21	2,48
	Olumlu veli öğretmen ilişkisi	5	0,59
	Okul korkusunu aşmaya yönelik memnuniyet	6	0,71
Memnuniyetsizlik Belirtilen Alanlar	Ödev kontrolü memnuniyetsizliği	11	1,3
	Puanlama Yöntemi	3	0,35
	Ders İşlenişi	21	2,48
	Ödev Memnuniyetsizliği	4	0,47
	Uzaktan Eğitim Kaygısı	24	2,84
	Olumsuz veli-öğretmen ilişkisi	2	0,24
Tema 2: Uzaktan Eğitimin ilkökul 1.sınıf çocuklarına etkisi			
Kod	Alt Kod	Frekans	Yüzde
Uzaktan eğitimin olumsuz etkileri	Çocukta disiplin kaybı olması	4	0,47
	Harf öğrenimine olumsuz etkileri	33	3,9
	Okuma yazma öğrenme durumu	37	4,27
	Adaptasyon Sorunları	42	4,96
	Sosyal Sorunlar	28	3,31
	Öğretmen Disiplini Sağlanamaması	1	0,12
	Veliler arası iletişim yetersizliğinin çocuğa yansımaları	19	2,25

	Rehberlik ihtiyacını karşılayamama	3	0,35
	Uyku düzenine olumsuz etkileri	5	0,59
	Sağlık sorunları	2	0,24
	Kalem kullanımına olumsuz etkileri	2	0,24
Uzaktan eğitimin olumlu etkileri	Alt Kod	Frekans	Yüzde
	Öğrenme durumuna olumlu etkileri	36	4,26
	Harf öğrenimine olumlu etkileri	32	3,78
	Okul korkusu ile başa çıkmaya olumlu etkisi	5	0,59
	Covid kaygısını azaltma	2	0,24
Tema 3: Uzaktan Eğitim Başarısını Etkileyen Faktörler			
Kod	Alt Kod	Frekans	Yüzde
Uzaktan eğitimi olumlu etkileyen faktörler	Eğitimde ebeveyn desteği	63	7,45
	Pozitif öğretmen tutumu	33	3,9
	Olumlu çocuk öğretmen ilişkisi	26	3,07
	Ailede en büyük çocuk olmama	15	1,77
	Çalışma ortamının yeterliliği	14	1,65
	1.sınıfa başlama yaşının uygun olması	13	1,54
	Ödev Memnuniyeti	10	1,18
	Çalışmayan ebeveyn	7	0,83
	Velinin çocuğu uzaktan eğitime ders öncesi hazırlaması	5	0,59
	Eğitimde kardeş desteği	7	0,83
	Okul öncesi eğitim alma	18	2,13
	Velinin diğer çocuklarından dolayı eğitim tecrübesi	8	0,95
	Uzaktan eğitim için araç teminatı	1	0,12
	Teknolojik yeterlilik	25	2,96
	Uzaktan eğitimi olumsuz etkileyen faktörler	Okula erken başlama	13
Çalışma ortamının uygun olmaması		6	0,71
Eğitim aracı		17	2,01
Uzaktan Eğitim Kaygısı		24	2,84
Eğitimde ebeveyn desteğinin yeterli olmaması		61	7,21
Çalışma ortamı		14	1,65
Çalışan ebeveyn		13	1,54
Negatif öğretmen tutumu		6	0,71
Kardeş sıralaması		16	1,89
Ödev sorunları		12	1,42
Araç gereç yetersizliği		12	1,42
Ailenin sosyo ekonomik durumu		11	1,3
Teknolojik bilgi yetersizliği		2	0,24
İnternet bağlantısı durumu		24	2,84
Tema 4: Uzaktan Eğitime Yönelik Öneri		17	2,01
TOPLAM		846	100

4.3. Tema 1: Uzaktan Eğitim Memnuniyeti

Katılımcılara, uzaktan eğitime ilişkin olarak memnuniyet ve memnuniyetsizlik yaşadıkları alanlar sorulmuştur. Bu temadaki toplam 102 kodun 37'si "uzaktan eğitim memnuniyeti" olarak, 65'i "memnuniyetsizlik belirtilen alanlar" olarak kodlanmıştır (Tablo 4). Velilerin uzaktan eğitimle ilgili daha çok olumsuz ifadeler kullandığı görülmüştür.

Memnuniyet belirtilen alanlardan birisi velilerin ödevlerin kontrol edilme sürecine ilişkin görüşleridir. Öğretmen ile uygulamalar üzerinden veya ayda bir görüşme yapan veliler öğretmen tutumundan memnun olduklarını ifade etmişlerdir;

"Biz yaptığımız ödevlerin fotoğrafını çekip öğretmene yolluyoruz o kontrol ediyor. Büyük kolaylık" (K10).

Aşırı koruyucu tutumu benimseyen aileler çocuklarının bu süreci yanlarında geçirmesinden memnun olduklarını dile getirmişlerdir:

"Ben biraz pımpirikli bir anneyim çocuğumun evde olmasından çok mutluyum. Tabii ki okulun ayrı güzellikleri vardır ama bu şekilde de eğitim verilebilir diye düşünüyorum. Çok memnunum şahsen." (K2).

Memnuniyetsizlik yaratan konular ise; genel olarak çocuklara çok ödev verilmesi ve çocukların bu ödevlere yetişememesi olmuştur. Ayrıca veliler öğretmene ulaşmakta zorluk yaşadıklarını ifade etmişlerdir: *"Öğretmen veli ilişkisi yok sıfır. Ben..... Beye yazıyorum ama bak burada da sıkıntı var.... Beyi evet biz seçtik ama erkek olduğu için sürekli rahatsız etmek istemiyorum. Keşke kadın olsaydı bari arardım direkt. Derse girmemem gerekiyor veya bir şey oluyor yazacağım ama şu program var demek istemiyorum. Böyle işte... İletişim sıkıntısı da var." (K4).*

4.4.Tema 2: Uzaktan Eğitimin İlkokul 1. Sınıf Çocuklarına Etkisi

Bu kısımda katılımcıların, uzaktan eğitim sürecinin çocuklarına olumlu ve olumsuz etkileri ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir. Bu kapsamdaki 251 ifadeden 176'sı olumsuz etkiler, 75'i olumlu etkiler olarak kodlanmıştır (Tablo 4).

Uzaktan eğitimin olumsuz etkileri kodunda veliler çocuklarının adaptasyon ve sosyal sorunlarından ve uzaktan eğitimin harf öğrenimine olumsuz etkilerinden bahsetmişlerdir: *“Ödev yapmak istemiyor nasıl olsa diyor okullar kapalı, ne zaman açılacağı da belli değil o yüzden biraz istemeyerek yapıyor.”* (K6)

Uzaktan eğitimin olumlu etkileri kodunda ise veliler çocukların okul korkusu ile uzaktan eğitim sayesinde başa çıktıklarını ve eğitim sürecini evde geçirdikleri için Covid-19 kaygısını daha az hissettiklerini ifade etmişlerdir. Yüz yüze eğitime katılan velilerde ise kaygının daha fazla olduğu görülmüştür:

“Derslerden geri kalmasın diye gönderdim ama her zaman hastalık açısından içimde bir kaygı vardı.Sonuçta benim için dersler telafi edilir ama oğlumun sağlığını düşünmek zorundayım.” (K6)

4.5.Tema3: Uzaktan Eğitimin Başarısını Etkileyen Faktörler

Katılımcılara uzaktan eğitimin başarısını olumlu ve olumsuz etkileyen faktörler sorulmuş ve bu kapsamda kodlanan 476 sayıya ifadeden 245'ı olumlu etkiler, 231'i olumsuz etkiler olarak kodlanmıştır(Tablo 4).

Uzaktan eğitimi olumlu etkileyen faktörler kapsamında eğitim sürecinde ebeveyn desteğinden, çocukların öğretmen ile olan pozitif iletişimlerinden ve çalışmayan velilerin eğitime katkısından bahsedilmiştir:*“Sürekli yanında oturuyorduk yani, Bildiğiniz dört saat altı saat biz de EBA, canlı yayın, ZOOM hepsine katılıyorduk.”* (K2)

Uzaktan eğitimi olumsuz etkileyen faktörler olarak ise bazı ailelerin sosyo-ekonomik durumlarının yeterli olmamasından, eğitim araç gereç yetersizliğinden ve bağlantı sorunlarından vb. bahsedilmiştir: *“Ağabeyi sabah 09.00-13.30 arası derse giriyor, yarım saat çakışıyoruz. O zaman amcasının bilgisayarını almaya gidiyor.”* (K8).

4.6.Tema 4: Uzaktan Eğitime Yönelik Öneriler

Katılımcılardan uzaktan eğitimin iyileştirilmesine yönelik önerileri istenmiştir. Katılımcıların 17 ifadesi uzaktan eğitime öneriler teması bağlamında kodlanmıştır.

Dört başlık altında toplanan öneriler aşağıda sunulmuştur;

İletişimi iyileştirmeye yönelik öneriler

Veliler uzaktan eğitimde yaşadıkları iletişim sorunları olarak; veliler arası ve veli öğretmen arasındaki iletişimin zor olmasından bahsetmişlerdir:

“Mesela öğretmen ve sınıf anneleri bir araya gelip çocuklar için en iyi şey hangisi deyip bir düşünmek isterdik mesela. Kendimce projeler yapmak isterdim ama kısmet olmadı.” (K11)

“Mesela en basitinden bir şey danışmak istediğimde kızımдан sürekli böyle irtibat halindeydik velilerle. Kendi WhatsApp grubumuz vardı, öğretmenlerden hariç birbirimize karşı böyle şey yapardık. Buluşmak istediğin zaman ben görüşmek isterdim olmadı, orada aslında öğretmenimiz böyle çok açık bir insan ama olmadı bir türlü. Nasıl diyeyim yardımcı olabilir bu konularda ama artık bakalım seneye inşallah. Böyle giderse seneye de yok ama düzeler inşallah her şey.”(K12)

Ders Saatlerini iyileştirmeye yönelik öneriler

Veliler ders saatleri ile çalışma saatlerinin çakışmasından dolayı derse katılamadıklarından ve de dersin kayıt altına alınmamasından ötürü tekrar dinleme şanslarının olmamasından yakınmışlardır:

“Aynen. Yok, hiç olmadı hem de. Çünkü Milli Eğitim Bakanı çalışanları düşünmedi hani çalışan anne babalar. Tamam, biz çalışıyoruz ama hani mesai saatinden sonra ben evdeyim. Akşamları da ders koysunlar mesela ya da ne bileyim. Hira'nın sınıfındaki çoğu öğrencinin velisi çalışıyor.”(K6)

“Mesela diyelim ki akşam 20.00 de canlı ders başlasa 21.30'da çocukların yatma saatinde bitse o çocuk 1,5 saatte öğrenmek istese yine öğrenir yani.” (K6)

Devlet desteği için getirilen öneriler

Uzaktan eğitime geçiş yapıldıktan sonra artan teknolojik araç gereç ve internet bağlantısı ihtiyacı ailelerin bir çoğu artı masrafa girmelerine sebep olduğundan dolayı devletin bu konuda ailelere maddi destek sağlanması gerektiğinden bahsedilmiştir:

“Bizim çocukların imkânları var görenler var göremeyenler var internet çekmiyor köy yerleri var çalışmak zorunda bırakılan çocuklar var hepsini aynı anda hizmet sunulmuyor şanslı olanlar var şanssız olanlar var onlara da destek olunması lazım çünkü bir tek bizim çocuğumuz geleceği kurtarmayacak. Sen ona yardım edersen diğer çocukların da elinden tutarsan onlar da bir yerlere gelebilir onlar için de yardım lazım aslında.” (K13)

Ödev kontrolü için getirilen öneriler

Veliler genel olarak ödevlerin kontrolü ve sürekliliğinin sağlanması için fotoğraf ve videolarla düzenli ve aktif katılım sağlayabilecekleri bir takip sisteminin oluşturulmasını talep etmişlerdir:

“Normal zamanda da çocuk ders anlatılırken sürekli geziniyor, okumasında zaten problem var. Ödevlerimi yapıyorum diyor, parmak kaldırıyor ama onun yapmadığını zaten anlıyorsun. Ödevleri kontrol eden öğretmenler de var. Bu da iyi olabilir.” (K8)

Eğitimde psikolojik destek için öneriler

Veliler Covid-19 döneminde yaşanan kapanma sürecinden ve uzaktan eğitim sürecinden dolayı sosyalleşme sorunu yaşayan çocukların yaşadıkları psikolojik sorunlara yardım talep etmişlerdir:

“Başka teknolojik alet desteği değil de psikolojik olarak yardım almaları lazım bence(gülüyor hayıflanarak). Başka türlü bir fikir veremiyorum çünkü şu an zor durumlar mesela yüz yüze eğitim almadıkları için süreç biraz sıkıntılı geçiyor.” (K4)

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Uzaktan eğitim ile birlikte gelen değişimlerin olumlu ve olumsuz etkilerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmada 1. sınıfta çocuğu olan ebeveynlerin pandemi sürecinde uzaktan eğitimde en sık karşılaştıkları sorunun; çocukların ev ortamında olmalarından dolayı derse başlamada ve devam ettirmede adaptasyon sorunu yaşamaları olduğu tespit edilmiştir. Veliler bu sorunun nedeni olarak; çocukların ev ortamında olmalarını, buna bağlı olarak rekabet ortamının oluşmadığını ve çocukların mahallede oynayan ya da dışarıda derste olmayan arkadaşlarının dikkatlerini dağıtması gibi örnekler vermişlerdir.

Pandeminin gösterdiği bir diğer gerçek ise; kendi sorumluluğunu üstlenebilen ve öğrenme sürecinde öğrenmenin merkezinde olan çocukların pandemideki uzaktan eğitimi ve getirdiği değişimleri kabul edip kendi sorumluluğunu alıp kriz ile başa çıktıklarını gösterirken; öğretmenin merkezde olduğu eğitim modellerinde çocukta yeterli özgüven ve öz düzenlemenin kazanılmadığı görülmüştür (2020, Bozkurt A.). Aynı sonuca araştırmamızın pozitif öğretmen tutumu ve öğrenci-öğretmen ilişkisi kodlarında ulaşılmıştır.

Bunun yanında uzaktan eğitim sürecinde gerek sistem ile alakalı gerekse akademik bilgilerin çocuklara aktarımı ile ilgili ailelere yeteri kadar bilgi verilmediği ve ailelerden de bu yönde talep geldiği görülmüştür. Ailelerin bilgilendirilmesinin önemini bir çok araştırmacı ele almış olup (2021, Murat T., Taşpınar M.) verilen eğitimin kalıcılığının sağlanması adına uzaktan eğitim ile verilen dersler dışında düzenli verilen ödevler ile pekiştirilmesi sağlanmalıdır. Bunun yanında bilgilendirmenin ailelere hazırlanabilecek kılavuz kitapçıklar ile eğitim süreciyle paralellik gösteren akademik destek sağlanması önerilmiştir.

Çalışmada, uzaktan eğitime ilişkin bir başka sorunun ise çocukların harf öğreniminin ailelerinin harf öğreniminden farklı tekniklerle yapılması olduğu tespit edilmiştir. Ailelerin harfleri harflerin yanına bir ses daha getirerek öğrenmeleri çocukların ise harfleri ses olarak öğrenmeleri bir çatışma yaratmaktadır. Aynı sonuç; Yıldırım'ın “Aileler de çocuklara harfleri sesleri ile birlikte öğretmelidir.” (Yıldırım, 2008, s. 105) başlıklı makalesinde de yer almaktadır. Ailelerin çocukların harf öğrenim süreçlerini öğretmenin öğrettiği gibi yürütmemesi pandemi sürecinde sürekli evde bulunan çocukta bir kafa karışlığına sebep olmuştur.

Uzaktan eğitimi kolaylaştıran bazı etmenler saptanmıştır. Bunlar öğretmenin pozitif tutumu, uygun çalışma ortamının olması, ebeveynin evde olması ve kardeş desteğidir. Ailede daha önceden okuma-yazma öğrenmiş büyük bir kardeşin bulunmasının çocuğun derslerine ilgisini arttırmada önemli bir payının olduğu görülmüştür.

Teknolojik kaynaklardaki yetersizlikler ise yine uzaktan eğitimi etkileyen olumsuz bir faktör belirlenmiştir. Bozkurt A.'nın çalışmasında da teknoloji konusunda sadece öğrencilerin değil, öğretmenlerin de zorluk yaşadığı belirtilmiştir. Teknoloji kullanımında aktif olan öğretmenler için uzaktan ders işlemek ve derste iletişim sürdürmek kolay olsa da teknoloji bilgisi yetersiz olan öğretmenler çocuklara ulaşmada sıkıntılar çekmektedir (2020, Bozkurt A.).

Araştırmanın sonuçlarına ve velilerin önerilerine göre, uzaktan eğitim sürecini iyileştirmeye yönelik şu öneriler getirilebilir:

- ✓ Derslerin kayıt edilerek daha sonra tekrardan dinlenmesi sağlanmalıdır.
- ✓ Çalışan aileleri de düşünerek sınıf mevcudunun gruplara ayrılarak derse giriş saatlerinin çeşitlendirilmesi sağlanmalıdır.
- ✓ Devlet desteği ile gerekli eğitim araçlarının temininin sağlanması gerekmektedir.
- ✓ Velilere ve çocuklara rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri sağlanmalıdır.
- ✓ Velilerin kendi aralarındaki iletişimin sağlanması için uzaktan veli toplantıları yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

Adıyaman, Zehra, and MEB Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü. "Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi." *The Turkish Online Journal of Educational Technology TOJET* 1.11 (2001): 92-97. Al, U., & Madran, O. (2004). Web tabanlı uzaktan eğitim sistemleri: Sahip olması gereken özellikler ve standartlar. *Bilgi Dünyası*, 5(2), 259-271.

Aral, N. (2001). *Çocuk Gelişimi*. İstanbul: YA-PA Yayın A.Ş

Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142.

Click, P. M., & Parker, J. (2011). *Caring for school-age children*. Cengage Learning.

F. Abide GÜNGÖR AYTAR, (2018). *Gelişim Psikolojisi*, Hedef Cs Basın Yayın, Ankara

Hrastinski, S. (2008). Asynchronous and synchronous e-learning. *Educause quarterly*, vol, 31, 51-55.

Kemper, S., Vandepute, D., Rice, K., Cheung, H., & Gubarchuk, J. (1995). Speech adjustment to aging during a referential communication task. *Journal of Language and Social Psychology*, 14(1-2), 40-59.

Öz, M. F. (1999). İlkokuma-yazma öğretimi. *Eğitim ve Bilim*, 24(114).

Özden, M. Y. (2004). Türkiye 2. Bilişim Şurası Eğitim Çalışma Grubu Taslak Rapor. <http://guide.ceit.metu.edu.tr/tbs/EgitimCalismaGrubuTaslakRaporuMYO.pdf> adresinden 21.12.2020 tarihinde erişilmiştir.

Peterson, C. C. (2013). *Looking forward through the lifespan: developmental psychology*. Pearson Higher Education AU.

Selçuk, Z. (2008). *Eğitim psikolojisi*. (15. Baskı) Ankara: Nobel.

Stipek, D., Recchia, S., McClintic, S., & Lewis, M. (1992). Self-evaluation in young children. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, i-95.

Thompson, R. A., Goodvin, R., & Meyer, S. (2006). *Social Development: Psychological Understanding, Self-Understanding, and Relationships*.

WHO. (2020a). "WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 11 March 2020", <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020>, (07 Nisan 2020).

WHO. (2020b). "Corona virüs disease (COVID-19) outbreak situation", <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>, (29 Nisan 2020).

Yapıcı, Ş. ve Yapıcı, M. 2005. Çocukta sosyal gelişim. *Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*. 5(2); 2-7.

Yavuzer, H. (2000). Eğitim ve Gelişim Özellikleri ile Okul Çağı Çocuğu. 7. *Basım İstanbul: Remzi Kitabevi*.

Yıldırım, M. (2008) Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında ses temelli cümle öğretimi yöntemi ile ilk okuma yazma öğretimi sırasında karşılaşılan güçlükler. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Adana.